خاطره جمعه

خاطرات یک لشکر پابرهنه

■ **قرعه‌کشی درون‌خانوادگی برای زیارت**

۱۵ سال است که می‌آییم. هر سال تمام خانواده راه می‌افتند. همه دلشان می‌خواهد بیایند ولی همیشه یک نفر باید بماند که هوای خانه و زندگی را داشته باشد. برای همین، قرعه‌کشی می‌کنیم. امسال قرعه به نام پدرم افتاد.

■ **فاخلع نعلیک» در روز چهارم**

موقع رفتن به فکر می‌افتم که باز باید یک سال چشم انتظار باشم و ببینم آیا می‌آیم یا نمی‌آیم. به همین دلیل هر بار که به حرم امام رضا(ع) می‌آیم، می‌گویم: «یا امام رضا! ممنونت هستم که یک بار دیگر من را طلبیدی». من نذر دارم هر سال به نیت پدر و مادرم، روز چهارم را بدون کفش تا حرم بیایم. هر سال همان روز، یا برف باور کنید امسال که سال دومم است، دارم می‌بینم من خودم دارم می‌آیم پیش آقایم و هر چه ذلت شوم، آن زیارت بیشتر به من می‌چسبد. حال عجیب و غریبی دارد.

شاید امام رضا(ع) راضی نباشد ما به زحمت بیفتیم ولی خودم راضی هستم و خودم دارم با عشق می‌آیم. (الهه سپهرام از کدکن)

■ **یک رنج دلنشین**

پارسال که می‌خواستیم بیاییم، سال اولمان بود. خیلی‌ها به ما می‌گفتند: «می‌خواهید بروید چکار؟! از اینجا اتوبوس و سواری هست، می‌توانید بروید». قبلش به خودم می‌گفتم: «یعنی واقعاً امام رضا(ع) انسان یا در روحش تأثیر بگذارد. (امیرمحمد گل‌محمدی از روستای قوش چاکر سرخس)

■ **راهی بدون نقطه سخت**

چهار سال است می‌آییم. مهم‌ترین تأثیرش این بوده که در درس‌هایم، بیشتر وقت‌ها موفق بوده‌ام. با ماشین که می‌آیی، بدنت تحرک ندارد ولی وقتی پیاده می‌آیی هم ورزش است هم روح و روانت آرامش پیدا می‌کند. اینجا انسان یاد می‌گیرد سختی، ذهن و روحت اینجا که می‌آیی، آزاد می‌شود. بعد از آن در درس‌هایت موفق‌تر می‌شوی. توی راهی که برای امام رضا(ع) می‌آیم نقطه سختی وجود ندارد.

■ **راهی بدون نقطه سخت**

چهار سال است می‌آییم. مهم‌ترین تأثیرش این بوده که در درس‌هایم، بیشتر وقت‌ها موفق بوده‌ام. با ماشین که می‌آیی، بدنت تحرک ندارد ولی وقتی پیاده می‌آیی هم ورزش است هم روح و روانت آرامش پیدا می‌کند. اینجا انسان یاد می‌گیرد سختی، ذهن و روحت اینجا که می‌آیی، آزاد می‌شود. بعد از آن در درس‌هایت موفق‌تر می‌شوی. توی راهی که برای امام رضا(ع) می‌آیم نقطه سختی وجود ندارد.

■ **بخش مهمی از سیره امام هشتم(ع) در ارتباط با جامعه و مردم متجلی می‌شود. جلوه‌هایی از سیره اجتماعی و شیوه تعامل آن حضرت با مردم را بیان بفرمایید.**

امام‌رضا(ع) الگوهای زیبایی را برای ارتباط با مردم ارائه دادند؛ چون خیلی مهم است که ارتباط ما با خلق خدا چه شکلی باشد. هر روز پس از طلوع خورشید خداوند سازنده باشد، هر روز پس از طلوع خورشید و پایان عبادت، نوبت ارتباطات مردمی آن حضرت بود و با مردم ملاقات عمومی و جلسه داشتند؛ آن‌ها را موظف می‌کردند، به پرسش‌هایشان پاسخ می‌دادند و نیازهایشان را چه از نظر فکری از طریق آموزش و پاسخگویی به سؤالات، چه از نظر عاطفی مثل انس گرفتن و محبت کردن و چه از نظر مالی برآورده می‌کردند. ایشان بسیار سخاوتمند و اهل انفاق بودند. ایشان به فرزندان امام جواد(ع) سفارش کرده‌اند: انفاق کن و از دری از منزل خارج شو که فقرا ایستاده و منتظرند. نقل شده وقتی سفره پهن می‌شد و غذا را جلو حضرت می‌گذاشتند، پیش از شروع به خوردن غذا، قسمتی از غذاهای دست نخورده را در ظرفی می‌گذاشتند و می‌گفتند: این‌ها را به فقرا برسانید. یکی از اصول مهمی که در سیره اجتماعی امام‌رضا(ع) می‌بینیم که با کاروان به مشهد آمده‌ایم و از طریق مسئول کاروان با این موکب آشنا شدیم.

به غرفه‌ای که به کانوان جنوبی در آن ۶ مدل زن جنوب کشور راه داغ ذائقه را تنور به زائران می‌دهند می‌رسیم. بوی نان داغ در فضا پیچیده است، چند نفر از زائران در مقابل این موکب ایستاده‌اند و مراحل تولید نان را نگاه می‌کنند. از یکی از این زائران می‌پرسم اهل کجایید؟ می‌گوید اسفراین؛ ادامه می‌دهد: اینجا اسکان داریم و از میزبانی مشهدی‌ها ممنونیم. او که جمعه ظهر همراه با خانواده‌اش به مشهد رسیده بود، بیان می‌کند: حس و حال خوبی دارم که در این شب‌ها و روزهای پایانی ماه صفر این توفیق نصیبم شده که به زیارت حرم مطهر رضوی بروم.

به ساعت نگاه می‌کنم؛ حدود یک ساعت است که در موکب حضرت نجمه(س) هستم. زمان آن رسیده برگردم و نگارش گزارشم را آغاز کنم. در حالی که عزم رفتن می‌کنم از در ورودی صدای یالله یالله می‌آید. تعدادی از برادران را می‌بینم که یک دیگ بزرگ آش را با کمک هم داخل محوطه می‌آورند. به در ورودی موکب که می‌رسم با وانتی روبه‌رو می‌شوم که تعداد زیادی دیگ غذا در آن است و با خود می‌اندیشم ان‌شاءالله پروردگار از میزبانی مشهدی‌ها راضی باشد و برای زائران نیز این زیارت و حضور در مشهدالرضا به خاطره خوبی تبدیل شود.

نکته‌ها

آیت‌الله مرتضی تهرانی

زیارت؛ رسانه فراموش شده

بهترین وسیله تبلیغ، قرآن و کتاب‌های روایی معتبر است. در را دیو و تلویزیون وجود دارد ولی اگر سؤال کنید در منزل قرآن دارید شاید ۵۰ درصد خانه‌ها قرآن نداشته باشند. اگر سؤال کنید از کتاب‌های روایی معتبر که بدوره‌سائل یا اصول کافی یا امثال این‌ها را دارید شاید از ۱۰ هزار خانه، یک خانه هم آن‌ها را نداشته باشد.

اگر هر یک از ما هزار خانه سر بزنیم، حتی در خانه فقیر ترین افراد همین مردمی که به حضور امام هشتم(ع) مشرف می‌شوند و ثروتمندان هم در محضر آن امام حاضر می‌شوند، غافل‌اند. اگر هر یک از ما یک نسخه قرآن داریم شاید ۵۰ درصد خانه‌ها قرآن نداشته باشند. اگر سؤال کنید از کتاب‌های روایی معتبر که بدوره‌سائل یا اصول کافی یا امثال این‌ها را دارید شاید از ۱۰ هزار خانه، یک خانه هم آن‌ها را نداشته باشد.

بهترین وسیله تبلیغ، قرآن و کتاب‌های روایی معتبر است. در را دیو و تلویزیون وجود دارد ولی اگر سؤال کنید در منزل قرآن دارید شاید ۵۰ درصد خانه‌ها قرآن نداشته باشند، احتمال دروغ وجود دارد، ولی در آیات ۹۰ گانه قرآنی و روایات معتبر، احتمال دروغ نیست. خدای متعال وسیله‌ای برای هدایت بشر خلق فرموده که بیشتر انسان‌ها از آن غافل‌اند. اگر هر یک از ما هزار خانه سر بزنیم، حتی در خانه فقیر ترین افراد همین مردمی که به حضور امام هشتم(ع) مشرف می‌شوند و ثروتمندان هم در محضر آن امام حاضر می‌شوند، غافل‌اند. اگر هر یک از ما یک نسخه قرآن داریم شاید ۵۰ درصد خانه‌ها قرآن نداشته باشند. اگر سؤال کنید از کتاب‌های روایی معتبر که بدوره‌سائل یا اصول کافی یا امثال این‌ها را دارید شاید از ۱۰ هزار خانه، یک خانه هم آن‌ها را نداشته باشد.

لولوامن انفسکم تأدیبها و اعدلوا علیها و عن ضرائرها عادلها

به تأدیب و تربیت نفس‌های خود بپردازید و آن‌ها را از شیفتگی به عادت‌هایشان بازدارید.

مامن شیء ترا ه عینك الا و فیه موعظة

در هر چیزی که چشمانت می بیند موعظه‌ای است.

زیرسایه خورشید

قدس از فعالیت موکب حضرت نجمه(س) گزارش می‌دهد

دهه هشتادی‌ها پای کار میزبانی زائران امام هشتم(ع)

مهدیه قمری | مشهدالرضا این روزها میزبان خیل عظیمی از زائران شده که پیاده و سواره خود را به شمس‌الشموس رسانده‌اند و می‌خواهند در روزهای پایانی ماه صفر در حرم مطهر رضوی عزاداری کنند و به زیارت علی بن موسی الرضا(ع) بروند. موکب حضرت نجمه(س) با کمک دختران دهه هشتادی یکی از خیل موکب‌هایی است که همزمان با دهه پایانی ماه صفر در مشهدالرضا فعال شده تا میزبان لشکر زائران امام رضا(ع) باشد. موکبی چای و غذای نذری به زائران می‌دهد. دیگری محل اسکان زائران شده، تعداد زیادی از موکب‌ها هم امسال برنامه‌های مختلفی در کنار عزاداری‌ها دارند که با محورهای گوناگون برای رده‌های سنی مختلف در حال اجراست.

امسال برای دومین بار مؤسسه جوانان آستان قدس رضوی در کنار همه موکب‌هایش، موکب حضرت نجمه(س) را راه‌اندازی کرده که توسط ۱۵۰ دختر دهه هشتادی و در مجموع ۳۰۰ نفر در حال ارائه خدمات به زائران است. این موکب فعالیت خود را از جمعه اول مهر آغاز کرده و فعالیتش تا پایان ماه صفر ادامه دارد؛ از شرکت کافه نوجوان تا تهیه نقشه گنج.

موکب حضرت نجمه(س) حد فاصل میدان بسیج تا فدائیان اسلام ۲ است، موکبی بزرگ که در واقع مربوط به دانشگاه امام رضا(ع) است. در روزهای معمولی، دانشجویان در این مجموعه می‌توانند در برنامه‌های بزم اندیشه و همایش‌هایی که برگزار می‌شود حضور یابند.

■ **خدمت‌های متنوع دهه هشتادی‌ها در ۱۸ غرفه**

وارد موکب که می‌شوم با فضایی باز روبه‌رو می‌شوم که مفروش شده است. دو دختر دهه هشتادی در حال واکسن زدن کفش‌های زائران هستند، کفشداری مقابل جایی است که زائران می‌توانند تأمل کنند. وقتی کفش‌ها را به خادمانی که آن‌ها برایشان کفش‌داری می‌کنند می‌دهند، دیگر کفش‌ها را نمی‌بینند تا زائر با خیال راحت به حرم برود. کفش‌ها را به دختری از خانواده‌ای که آن‌ها برایشان کفش‌داری می‌کنند می‌دهند و آن‌ها کفش‌ها را با دقت و وسواس خاصی واکسن می‌زنند و برق می‌اندازند.

آمده در غرفه چایخانه نشسته است؛ درباره نحوه آشنایی‌اش با این موکب می‌گوید: ما زائران پیاده‌ای هستیم که با کاروان به مشهد آمده‌ایم و از طریق مسئول کاروان با این موکب آشنا شدیم.

به غرفه‌ای که بانوان جنوبی در آن ۶ مدل نان جنوب کشور را داغ ذائقه از تنور به زائران می‌دهند می‌رسیم. بوی نان داغ در فضا پیچیده است، چند نفر از زائران در مقابل این موکب ایستاده‌اند و مراحل تولید نان را نگاه می‌کنند. از یکی از این زائران می‌پرسم اهل کجایید؟ می‌گوید اسفراین؛ ادامه می‌دهد: اینجا اسکان داریم و از میزبانی مشهدی‌ها ممنونیم. او که جمعه ظهر همراه با خانواده‌اش به مشهدرسیده بود، بیان می‌کند: حس و حال خوبی دارم که در این شب‌ها و روزهای پایانی ماه صفر این توفیق نصیبم شده که به زیارت حرم مطهر رضوی بروم.

به ساعت نگاه می‌کنم؛ حدود یک ساعت است که در موکب حضرت نجمه(س) هستم، زمان آن رسیده برگردم و نگارش گزارشم را آغاز کنم. در حالی که عزم رفتن می‌کنم از در ورودی صدای یالله یالله می‌آید. تعدادی از برادران را می‌بینم که یک دیگ بزرگ آش را با کمک هم داخل محوطه می‌آورند. به در ورودی موکب که می‌رسم با وانتی روبه‌رو می‌شوم که تعداد زیادی دیگ غذا در آن است و با خود می‌اندیشم ان‌شاءالله پروردگار از میزبانی مشهدی‌ها راضی باشد و برای زائران نیز این زیارت و حضور در مشهدالرضا به خاطره خوبی تبدیل شود.

■ **فعالیت ۳۰۰ دختر دهه هشتادی در این موکب**

خانم طاهرزاده معتقد است کافه نوجوان در موکب حضرت نجمه(س) کافه‌ای دخترانه بوده که دختران دهه هشتادی در آنجا هر شب در قالب یک دوره‌نمی، دغدغه‌ها و چالش‌های خود را مطرح می‌کنند و هر شب یک مربی به دغدغه‌های آن‌ها پاسخ می‌دهد. ۱۵۰ دختر دهه هشتادی به طور مستقیم و در مجموع حدود ۳۰۰ نفر در این موکب فعال هستند و به طور داوطلبانه در این میزبانی شرکت کرده‌اند. خانم علیزاده درباره نحوه حضور این دختران در این موکب می‌گوید: مؤسسه جوانان آستان قدس رضوی در طول سال برنامه‌های مختلفی برگزار می‌کند و با مخاطبان خود ارتباط همیشگی دارد؛ برای این موکب هم به مخاطبان پیامک فرستاده تا هر کسی که دوست دارد در میزبانی از زائران دهه آخر صفر در قالب این موکب فعالیت کند. این موکب برای دومین بار است که فعالیت دارد، بار اول سال ۹۸ راه‌اندازی و به خاطر شیوع کرونا فعالیتش کنسل شده و هم اکنون دوباره فعالیت خود را آغاز کرده است. به گفته این کارشناس روابط عمومی مؤسسه جوانان آستان قدس رضوی، این فضا می‌تواند از هزار نفر میزبانی کند و تا پایان دومین روز از فعالیت این موکب حدود ۵۰۰ نفر از بانوان و دختران‌شان در این مکان اسکان رایگان داشتند و از برنامه‌ها و خدمات غرفه‌ها استفاده کرده‌اند.

صحبتم که با خانم علیزاده تمام می‌شود از او جدا می‌شوم و به سراغ تعدادی از غرفه‌ها می‌روم. یکی از زائران که به دو دهه‌ی از خواب می‌رسد، به خادمانی که آن‌ها برایش کفش‌داری می‌کنند می‌دهد.

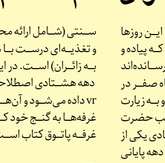

همه خادم الرضاییم

گزارشی از خدمات‌رسانی موکب‌های خیابان آیت‌الله واعظ طبسی

حال خوش خدمت در جوار امام مهربانی‌ها

آرزو مستأجر حقیقی | این روزها خیابان آیت‌الله واعظ طبسی مشهد حال و هوایی متفاوت دارد و موکب‌های خدمات‌رسان به زائران در ایام پایانی ماه صفر در میانه خیابان مستقر شده‌اند؛ موکب‌هایی که خادمان آن از گوشه و کنار ایران و حتی خارج از کشور به عشق امام مهربانی‌ها راهی مشهدالرضا شدند و در این ایام مشغول ارائه خدمات مختلف به زائران و مجاوران هستند.

به گزارش آستان نیوز، خیابان آیت‌الله واعظ طبسی یکی از پرتبرک‌ترین گذرهای حرم مطهر رضوی است که موکب‌های مردمی با مشارکت آستان قدس رضوی از جمعه یکم مهر در آن مستقر شده‌اند و تا پنجم مهرماه مصادف با سالروز شهادت حضرت ثامن الحجج(ع) به دل‌دادگان خاندان عصمت و طهارت(ع) ارائه خدمت می‌کنند.

این موکب‌ها در حالی از زائران پذیرایی می‌کنند که هر کدام آن‌ها به مناسبت ایام هفته دفاع مقدس به نام و تصویر شهید «نورعلی شوشتری» مزین شده‌اند.

■ **خدمتی خانوادگی**

از خیابان آیت‌الله واعظ طبسی به سمت بارگاه ملکوتی رضوی می‌رویم؛ مسیری که گنبد و گلدسته طلایی حرم مطهر از دور خودنمایی می‌کند و دل هر زائری را به طواف این گنبد طلا می‌برد، به امام خوبی‌ها سلام و عرض ارادت می‌کنیم و وارد اولین موکب سلامت خادم‌الرضا(ع) ویژه پزشکان و پرستاران بدون مرز مشهد می‌شویم.

این موکب در دو بخش مجزای خواهران و برادران، خدمات پایش سلامت همچون کنترل فشار خون را به زائران ارائه می‌دهد. سارا قره‌باغی از جمله نیروهای افتخاری این موکب است که هر ساله در موکب‌های سلامت ایام‌پایانی صفر، چه در موکب‌های بین راهی و چه در جوار حرم مطهر رضوی به زائران خدمت می‌کند.

او برایم تعریف می‌کند: مادرم پرستار بود و علاقه خاصی به مشارکت در چنین برنامه‌هایی داشت. این علاقه به خدمت افتخاری در وجود من و برادرم هم ریشه دوانده تا جایی که هر دو، امروز برای خدمت در این موکب آمده‌ایم. بی‌تردید دعای خیر زائران به‌ویژه زائران پیاده در مسیرهای جاده‌ای در زندگی ام تأثیر مثبت بسیاری داشته و دارد.

■ **حسی وصف‌نشدنی**

نزدیک غروب است و بیشتر موکب‌های محور شهید شوشتری در این خیابان در حال توزیع شربت هستند. زائرانی که هر کدام از جایی به این مسیر گذرشان می‌افتد خسته و تشنه به دنبال جرعه آبی هستند تا گلویی تازه و عطش خود را برطرف کنند. جوانی در موکب هیئت جوانان عاشورایی بیرجند در حال ریختن شربت در لیوان‌های یک‌بار مصرف است.

ناصر مالکی با معرفی خدمات پذیرایی در این موکب می‌گوید: هیئت ما در گذشته در ۵۰ کیلومتری مشهد به زائران پیاده خدمت‌رسانی می‌کرد، اما چهار سالی می‌شود که در جوار حرم مطهر به زائران ارائه خدمت می‌کنیم. امسال با ۲۸ نفر نیرو در خدمت زائران در ایام پایانی صفر هستیم. او می‌افزاید: این ایام هر کس با نیت و خواسته‌ای مشغول نوکری است. من هم از کودکی آرزوی خدمت به زائران امام‌رضا(ع) را داشتم و خدا را شاکرم که به آرزویم رسیدم.

■ **خدمتی جهانی**

پیر و جوان در موکب انصارالحسین(ع) کانون فرهنگی هنری اشراق کازرون استان فارس در حال پخت آش محلی هستند. با یکی از خادمان این موکب سر صحبت را باز می‌کنم. وی که سن و سالی از او گذشته است، می‌گوید: خدمت در جوار حرم امام رضا(ع) آن هم به زائران ایشان لذت خاص خودش را دارد. دنبال قناعت هستند؛ گروه نخست افراد متعبدند که بنده خدایند، به دنبال اجر آخرت و دلخوش به سرای ابدی هستند یعنی می‌دانند زندگی دنیا موقت است. گروه دوم انسان‌های با شخصیتی هستند که دوست ندارند گرفتار فراز پست این دنیا شوند. اما چطور یک خانواده و جامعه می‌توانند قانع شوند؟ امام رضا(ع) در این زمینه راهکار دارد و می‌فرمایند: «به کسی که وضع اقتصادی‌اش از تو پایین‌تر است نگاه کن و به کسی که سطح اقتصادی‌اش از تو بالاتر است نگاه نکن، این طور قانع می‌شوی و دلت آرام می‌شود». اگر به دیدار خانواده‌ای که ثروتش خیلی از ما بیشتر است برویم فرزندمان احساس حقارت می‌کند و غصه می‌خورد. پس سعی کنید با خانواده‌هایی رفت‌وآمد کنید و حتی مسافرت بروید که ازنظر اقتصادی هم سطح شما هستند، چون اگر در مسافرت بخواهید به اندازه فرد ثروتمند پول خرج کنید مشکل مالی پیدا می‌کنید، اگر نخواهید به اندازه او خرج کنید سطحتان یکی نیست و احساس کوچکی می‌کنید. پس امام رضا(ع) روش زندگی در این ایام مشغول ارائه خدمات مختلف به زائران و مجاوران هستند.

به گزارش آستان نیوز، خیابان آیت‌الله واعظ طبسی یکی از پرتبرک‌ترین گذرهای حرم مطهر رضوی است که موکب‌های مردمی با مشارکت آستان قدس رضوی از جمعه یکم مهر در آن مستقر شده‌اند و تا پنجم مهرماه مصادف با سالروز شهادت حضرت ثامن الحجج(ع) به دل‌دادگان خاندان عصمت و طهارت(ع) ارائه خدمت می‌کنند.

این موکب‌ها در حالی از زائران پذیرایی می‌کنند که هر کدام آن‌ها به مناسبت ایام هفته دفاع مقدس به نام و تصویر شهید «نورعلی شوشتری» مزین شده‌اند.

■ **خدمتی خانوادگی**

از خیابان آیت‌الله واعظ طبسی به سمت بارگاه ملکوتی رضوی می‌رویم؛ مسیری که گنبد و گلدسته طلایی حرم مطهر از دور خودنمایی می‌کند و دل هر زائری را به طواف این گنبد طلا می‌برد، به امام خوبی‌ها سلام و عرض ارادت می‌کنیم و وارد اولین موکب سلامت خادم‌الرضا(ع) ویژه پزشکان و پرستاران بدون مرز مشهد می‌شویم.

این موکب در دو بخش مجزای خواهران و برادران، خدمات پایش سلامت همچون کنترل فشار خون را به زائران ارائه می‌دهد. سارا قره‌باغی از جمله نیروهای افتخاری این موکب است که هر ساله در موکب‌های سلامت ایام‌پایانی صفر، چه در موکب‌های بین راهی و چه در جوار حرم مطهر رضوی به زائران خدمت می‌کند.

او برایم تعریف می‌کند: مادرم پرستار بود و علاقه خاصی به مشارکت در چنین برنامه‌هایی داشت. این علاقه به خدمت افتخاری در وجود من و برادرم هم ریشه دوانده تا جایی که هر دو، امروز برای خدمت در این موکب آمده‌ایم. بی‌تردید دعای خیر زائران به‌ویژه زائران پیاده در مسیرهای جاده‌ای در زندگی ام تأثیر مثبت بسیاری داشته و دارد.

■ **حسی وصف‌نشدنی**

نزدیک غروب است و بیشتر موکب‌های محور شهید شوشتری در این خیابان در حال توزیع شربت هستند. زائرانی که هر کدام از جایی به این مسیر گذرشان می‌افتد خسته و تشنه به دنبال جرعه آبی هستند تا گلویی تازه و عطش خود را برطرف کنند. جوانی در موکب هیئت جوانان عاشورایی بیرجند در حال ریختن شربت در لیوان‌های یک‌بار مصرف است.

ناصر مالکی با معرفی خدمات پذیرایی در این موکب می‌گوید: هیئت ما در گذشته در ۵۰ کیلومتری مشهد به زائران پیاده خدمت‌رسانی می‌کرد، اما چهار سالی می‌شود که در جوار حرم مطهر به زائران ارائه خدمت می‌کنیم. امسال با ۲۸ نفر نیرو در خدمت زائران در ایام پایانی صفر هستیم. او می‌افزاید: این ایام هر کس با نیت و خواسته‌ای مشغول نوکری است. من هم از کودکی آرزوی خدمت به زائران امام‌رضا(ع) را داشتم و خدا را شاکرم که به آرزویم رسیدم.

■ **خدمتی جهانی**

پیر و جوان در موکب انصارالحسین(ع) کانون فرهنگی هنری اشراق کازرون استان فارس در حال پخت آش محلی هستند. با یکی از خادمان این موکب سر صحبت را باز می‌کنم. وی که سن و سالی از او گذشته است، می‌گوید: خدمت در جوار حرم امام رضا(ع) آن هم به زائران ایشان لذت خاص خودش را دارد.

بسیار خوشحال هستیم که سعادت این خدمت دوباره نصیبمان شده است. دوستان و آشنایانمان هم از کازرون مرتب با ما در تماس هستند و التماس دعا دارند.

کمی آن طرف‌تر، نوای نوحه‌خوانی به زبان لری‌ها موکب عشق حسین(ع) مؤسسه جهانی کریمه آل احمد که در آن، جوانانی از ماداگاسکار آفریقا و کشورهای اردوزبان پاکستان و هندوستان حضور دارند، به گوش می‌رسد. این موکب با هدف پذیرایی از زائران از ۲۷ تا ۳۰ صفر برپا شده است.

■ **حضور معلولان اهل دل**

در میان موکب‌های شهرهای مختلف، موکب معلولان مشهد حال خاصی دارد. موکبی که مملو از سماور و کتری است و زن و مرد مثل خادمان سایر موکب‌ها به زائران خدمت می‌کنند. علیرضا میرعباسی، سرپرست هیئت‌رضوی معلولان مشهد در حالی که روی صندلی چرخ‌دار نشسته، می‌گوید: ۲۸ نفر در این موکب، پذیرایی از زائران علی بن موسی الرضا(ع) را به صورت شبانه‌روزی برعهده دارند. از صبحانه و میان‌وعده تا شام در این موکب توزیع می‌شود. خدا را شاکریم که توانستیم از خودستان برای خدمت بیاییم، امیدوارم امام رضا(ع) هم این خدمت را قبول کند و از ما راضی باشند.

■ **حال خوش زائران**

در خیابان آیت‌الله واعظ طبسی کم نیست تعداد زائرانی که اگرچه خستگی راه و سفر در چهره‌های آن‌ها موج می‌زند، اما می‌توان شوق زیارت و تشرف به حرم مطهر انیس النفوس(ع) را در چشم‌هایشان دید. بانو نوروزی که با دخترش از همدان برای زیارت آمده از جمله این عاشقان است. آنیز همچون بسیاری از زائران از خدمات این موکب‌ها راضی است و برای بانیان و خادمان آن‌ها دعا می‌کند.

خضری، بانوی جوانی از شهر قم هم می‌گوید: امسال توفیق زیارت کربلا نصیبمان نشد، برای همین به پابوس امام رضا(ع) آمدیم. موکب‌های بسیاری برای خدمت‌رسانی به زائران در اطراف حرم مطهر برپا شده که دیدن این شور خدمت خادمان و هیئت‌های عزاداری، حال دل ما را هم دگرگون کرده است. امیدوارم تمام این خادمان از مادرمان حضرت زهرا(س) پاداش خدماتشان را بگیرند.

در گوشه‌ای دیگر از این خیابان، جمعی از زائران شهرستان جوین خراسان رضوی نشسته‌اند و نگاهشان به بارگاه نورانی رضوی دوخته شده؛ نگاهی که این روزها از اقصی نقاط کشور پر پرواز گشوده و راهی بارگاه مصفای شمس‌الشموس(ع) شده است و چه زیباست که رؤی دقایقی از این لحظه‌های عاشقی باشیم.

گفت‌وگو با حجت‌الاسلام و المسلمین محمدجواد نظافت در آستانه سالگرد شهادت ثامن الائمه(ع)

معرفت و تبعیت، اساس رابطه مردم با امام(ع)

رابطه مردم با امام رضا(ع) نباید فقط احساسی باشد. اگر مردم از امام رضا(ع) توقع دارند به آن‌ها لطف کند، آن‌ها هم باید توقع امام را بر آورده کنند. امام رضا(ع) دوست دارد شیعیانش با سیره‌اش شناخته شوند و تحت تأثیر قرار گیرند.

گوینده

زهرا دلپذیر | امام رضا(ع) مظهر و نماد انسان کامل و جامع فضائل و کمالات والای انسانی است. در سیره و گفتار آن حضرت، ناب‌ترین مفاهیم اسلامی نمود یافته و شیوه درست زندگی در ابعاد مختلف فردی، اجتماعی، اقتصادی و... ترسیم شده است؛ مفاهیمی که عمل به آن‌ها سعادت انسان در دنیا و آخرت را تضمین می‌کند؛ پس برای اینکه به معنای واقعی امام رضایی باشیم باید سیره ایشان را بشناسیم و در زندگی خود پیاده کنیم. در این زمینه با حجت‌الاسلام‌والمسلمین محمدجواد نظافت، استاد حوزه و رئیس مدارس علمیه حضرت مهدی(عج) به گفت‌وگو نشسته‌ایم.

■ **یکی از مهم‌ترین ابعاد سیره معصومین(ع)، توجه به معنویات و مناجات با خالق هستی است. سیره عبادی امام رضا(ع) چگونه بود؟**

ائمه معصومین(ع) مظهر جامعیت اسلام است. ایشان تک‌بعدی نبودند یعنی به یک فضیلت اکتفا نمی‌کردند، همه فضیلت‌ها را در خود متجلی کرده بودند و هیچ‌گونه رذیله و صفت ناشایستی نداشتند. آن حضرت به عبادت اهتمام زیادی داشتند و برای آن وقت می‌گذاشتند. در روایتی از امام رضا(ع) آمده: سعی کنید اوقات خود در شبانه‌روز را به چهار بخش تقسیم کنید و یک بخش از آن را به مناجات با خداوند اختصاص دهید. ایشان اهل نماز شب‌های طولانی، تسبیح، ذکر و سجده طولانی بودند. پس از نماز صبح تا طلوع خورشید سر بر سجده داشتند. یعنی بخش ویژه‌ای از برنامه ایشان در شبانه‌روز به نیایش خدا اختصاص داشت زیرا این عبادت است که به اولیای خدا انرژی و انگیزه می‌دهد و پس از آن می‌توانند با مردم رفتاری درست و خداگونه داشته باشند.

■ **بخش مهمی از سیره امام هشتم(ع) در ارتباط با جامعه و مردم متجلی می‌شود. جلوه‌هایی از سیره اجتماعی و شیوه تعامل آن حضرت با مردم را بیان بفرمایید.**

امام‌رضا(ع) الگوهای زیبایی را برای ارتباط با مردم ارائه دادند؛ چون خیلی مهم است که ارتباط ما با خلق خدا چه شکلی باشد. هر روز پس از طلوع خورشید خداوند سازنده باشد، هر روز پس از طلوع خورشید و پایان عبادت، نوبت ارتباطات مردمی آن حضرت بود و با مردم ملاقات عمومی و جلسه داشتند؛ آن‌ها را موظف می‌کردند، به پرسش‌هایشان پاسخ می‌دادند و نیازهایشان را چه از نظر فکری از طریق آموزش و پاسخگویی به سؤالات، چه از نظر عاطفی مثل انس گرفتن و محبت کردن و چه از نظر مالی برآورده می‌کردند. ایشان بسیار سخاوتمند و اهل انفاق بودند. ایشان به فرزندان امام جواد(ع) سفارش کرده‌اند: انفاق کن و از دری از منزل خارج شو که فقرا ایستاده و منتظرند. نقل شده وقتی سفره پهن می‌شد و غذا را جلو حضرت می‌گذاشتند، پیش از شروع به خوردن غذا، قسمتی از غذاهای دست نخورده را در ظرفی می‌گذاشتند و می‌گفتند: این‌ها را به فقرا برسانید. یکی از اصول مهمی که در سیره اجتماعی امام‌رضا(ع) می‌بینیم که با کاروان به مشهد آمده‌ایم و از طریق مسئول کاروان با این موکب آشنا شدیم.

به غرفه‌ای که به کانوان جنوبی در آن ۶ مدل نان جنوب کشور را داغ ذائقه از تنور به زائران می‌دهند می‌رسیم. بوی نان داغ در فضا پیچیده است، چند نفر از زائران در مقابل این موکب ایستاده‌اند و مراحل تولید نان را نگاه می‌کنند. از یکی از این زائران می‌پرسم اهل کجایید؟ می‌گوید اسفراین؛ ادامه می‌دهد: اینجا اسکان داریم و از میزبانی مشهدی‌ها ممنونیم. او که جمعه ظهر همراه با خانواده‌اش به مشهدرسیده بود، بیان می‌کند: حس و حال خوبی دارم که در این شب‌ها و روزهای پایانی ماه صفر این توفیق نصیبم شده که به زیارت حرم مطهر رضوی بروم.

به ساعت نگاه می‌کنم؛ حدود یک ساعت است که در موکب حضرت نجمه(س) هستم، زمان آن رسیده برگردم و نگارش گزارشم را آغاز کنم. در حالی که عزم رفتن می‌کنم از در ورودی صدای یالله یالله می‌آید. تعدادی از برادران را می‌بینم که یک دیگ بزرگ آش را با کمک هم داخل محوطه می‌آورند. به در ورودی موکب که می‌رسم با وانتی روبه‌رو می‌شوم که تعداد زیادی دیگ غذا در آن است و با خود می‌اندیشم ان‌شاءالله پروردگار از میزبانی مشهدی‌ها راضی باشد و برای زائران نیز این زیارت و حضور در مشهدالرضا به خاطره خوبی تبدیل شود.

■ **روش برخورد امام رضا(ع) با افراد مختلف جامعه، خدا، خدایی رفتار کرده و انسان‌ها را تکریم می‌کنند. امام رضا(ع) با دیگران مؤدبانه و محترمانه برخورد می‌کردند. راوی می‌گوید: «من ندیدم امام رضا(ع) حتی با یک کلمه دل کسی را بیازارد و سخن تند و تیزی بگوید یا با سخنش به کسی ظلم کند. وقتی کسی صحبت می‌کرد امام سراپا گوش بود و حرف کسی را قطع نمی‌کرد تا سخن او تمام شود. اگر کسی نیازی داشت و آقا در توانش بود نیازش را برطرف می‌کرد. اگر کسی نشسته بود آقا جلو او پایش را دراز نمی‌کرد. جلو دیگران حتی تکیه نمی‌داد». این رفتار امام هم نشانه تکریم، تواضع و مهرورزی ایشان است؛ یعنی برخوردهای امام رضا(ع) چند وجهی بودند.

راوی می‌گوید: «هیچ‌گاه ندیدم امام رضا(ع) به یک از غلامانش دشنام دهد. وقتی سفره پهن می‌شد همه را کنار خود می‌نشاند». ما چقدر در جامعه محتاج این روش، خلق و سیره هستیم؛ به‌ویژه در برابر فرودستان جامعه. بعضی فقط به افراد ثروتمند، مقامات مهم و کسی که می‌تواند مشکلاتشان را حل کند و برایشان نفع و سودی دارد احترام می‌گذارند. ولی امام رضا(ع) به فرودستان خود هم احترام می‌گذاشتند و متواضعانه با آن‌ها برخورد می‌کردند. یک وقت فردی در حمام به آن حضرت گفت: پشت مرا کیسه بکش. حضرت با افتخار و طیب خاطر شروع به کیسه‌کشی کردند. یک نفره مرد گفت: ایشان همان امام رضای معروف است، مرد شرمنده شد و شروع به عذرخواهی کرد. امام رضا(ع) همان‌طور که کیسه می‌کردند او را دلداری هم می‌دادند که خجالت نکشد. آن حضرت همیشه برای سلام به دیگران پیش‌دستی می‌کردند. اگر کسی میهمان امام رضا(ع) می‌شد، حضرت نمی‌گذاشتند کاری انجام دهد و می‌فرمودند: ما اهل بیت اهل استخدام میهمان نیستیم و اگر میهمانانشان بی‌تکلف و با طیب خاطر پذیرایی می‌کردند، یاسر خادم امام رضا(ع) می‌گوید: «امام به ما گفته بود اگر نتوانم به شهر خودم برسم اگر مصلحت می‌دانید به همان مقداری پول بدهید وقتی به شهرم برگردم به جای شما صدقه می‌دهم. امام فهمیدند او فرد آبرومندی است. وقتی همه رفتند و یکی دو نفر از اصحاب نزدیک امام ماندند، گفتند: اجازه می‌دهید من وارد اتاقم شوم. ادب را می‌بینید، امام با آن مقامش اجازه می‌گیرد و سپس وارد حجره می‌شود! لحظه‌ای بعد امام دستشان را از بالای در بیرون آورده و از پشت در ۲۰۰ دینار به مرد دادند و فرمودند: لازم نیست صدقه بدهی. وقتی مرد خراسانی رفت: امام از اتاق بیرون آمدند. سلیمان که از اصحاب خاص امام بود فرمود: آقا خیلی زیاده با عطا کردید. چرا صورتتان را پش